

L E N N U A M E T

ESTONIAN CIVIL AVIATION ADMINISTRATION

2008. AASTA LENNUOHUTUSE KOKKUVÕTE

30. jaanuar 2009. a

Tallinn

KINNITAN

Koit Kaskel
Peadirektor

1. Üldine olukord.

Lennuametile 2008. aastal kanti ette 208 lennunduses toimunud juhtumi kohta (2007 aastal 195 juhtumit). Ettekanded esitasid Lennuliiklusteeninduse AS lennujuhid, Eesti lennundusettevõtjad, lennujaamade lennuohutuse järelevalve töötajad, MTÜ-d ja erapiloodid.

Lennuliiklusteeninduse AS lennujuhtide ettekanded kajastasid kogu toimunut oma vastutusallas, st. ka neid juhtumeid, kus osalejaks olid Tallinna lendavad ja Tallinna FIR`ist läbi lendavate välisettevõtete lennukid.

208-s juhtumis 119-s olid osalejaks Eesti lennundusettevõtted.

2008. aastal registreeriti Eestis 2 lennuõnnetust ja 1 õnnetus maapeal. Eestis registreeritud käitajatel lennuõnnetusi ei registreeritud.

Õnnetused juhtusid nn üldlennunduses (GA - General Aviation).

Esimene õnnetus juhtus välismaa erapiloodiga, kes sooritas lendu enda tarbeks. Peale korduslähenedamisele minekut kaotas piloot kontrolli juhtimise üle. Lennuk sattus varisemisrežiimi, kukkus maapinnale ning süttis põlema. Piloot hukkus.

Teine õnnetus juhtus Eesti Vabariigi kodanikuga, kellel puudus lendamiseks vajalik ettevalmistust, aga oli suur soov lennata. Olles ostnud endale kasutatud UL lennuki, tõusis ta sellega õhku ja esimene katse lõppes edukalt. Teisel katsel aga kaotas lennuk kiiruse ja ka juhitavuse ning 20-30 meetri kõrguselt kukkus maapeale ning purunes. Lennu pealtnägijad aitasid vigastatud lennu sooritaja allakukkunud lennukirusudest välja, peale mida, oskamatu elektritoite lahtiühendamise tõttu, rusud süttisid põlema ja praktiliselt hävisid.

Kolmas õnnetus juhtus maapeal langevarjurite lennukisse sisenemisel, kui üks langevarjuritest astus lennuki töötava mootori propellerisse. Langevarjur hukkus.

Õnnetusi uurib MKM Kriisireguleerimise osakond ja ettekanded uurimiste tulemustest asjaosalistele on edastatud või edastatakse.

5982

Peale ülaltähendatu:

- 51 juhtumit on liigitatud intsidentidena. Nende hulka kuuluvad ka 5 rohelise laserkiire suunamist lähenevatele ja startivatele lennukitele septembris - novembris;
- 79 juhtumit, milliste puhul ei olnud mõju lennuohutusele;
- 37 ettekannet juhtumitest erinevate asjaolude kohta (ilma muutumine, hõivatud lennurada, jne), mille põhjusel lennujuht või piloot sooritasid standardsetest protseduuridest erinevaid tegevusi;
- 32 korral oli ettekantud kokkupõrkest linnuga
- 6 korral teatati Lennuliiklusteeninduse AS aparatuuri installeerimise ja seadistamisega ilmnenud probleemidest.

Ülaltoodu käsitleb toimunut Eesti õhuruumis üldiselt, kaasaarvatud välisoperaatorid.

2. Lennuohutus Eesti ärilises lennutegevuses

119 juhtumit puudutasid Lennuameti registreeritud käitajate tegevust.

Eesti käitajate lennuohutuse tase arvudes näeb välja järgmine:

- 36 intsidenti, sh 1 kokkupõrge linnuparvega;
- 22 kokkupõrget lindudega, nende hulgas 1 juhus, kus lennuk laskumisel, peale pilvedest väljumist pörkas kokku linnuparvega. Lennuk suunati nädalaks remonti.
- 53 ettekannet kajastasid olukordi, mille puhul antud hetkel ei olnud ohtu, kuid võimaluse korral või teistsuguses situatsioonis ja riske hinnates oleks lennuohutuse tagamiseks vaja olnud ette võtta meetmeid. Samuti ei mõjutanud lennuohutust 21 kokkupõrget lindudega.
- 30 korral kanti ette manöövritest, situatsioonist õhuruumis või maapeal, vaatlustest ja olukorrast, mis näisid ebastandardsetena, kuid ei avaldanud mõju lennuohutusele.

36 Eesti käitajate poolt ettekantud intsidenti juhtusid erinevatel asjaoludel, millistest allpool on tehtud ülevaatlik kokkuvõte.

Lennuki mootori(te) ebastabiilse töö, rikke või seiskumise tõttu fikseeriti 2008. aastal 6 intsidenti:

- 2 korda maandumine stardilennuväljale mootori ebastabiilse töö tõttu (kopter);
- 1 korral mootori seiskamine õhus vibratsioon tõttu (pompaaz) ja maandumine ühe mootoriga (katselend);
- 1 korda katkestati start mootorite erineva võimsuse tõttu stardil (erinevus 20%);
- 1 väikelennuki maandumine peale starti õhust valitud väljakule mootori seiskumise tõttu (õlisüsteemi rike);
- 1 väikelennuki maandumine väljaspool lennuvälja mootori tõrgetega töö tõttu kütusefiltri ummistumise pärast.

Ülejäänud 30 intsidenti põhjusteks olid:

- 1 korral avarisüsteemi kasutamine teliku väljalaskmisel;
- 2 korral telik ei tulnud sisse, pöördui tagasi stardilennuväljale;
- 3 korral rehvi tühjenemine ruleerimisel GA lennukitel;
- 2 korral ATC loa piiri ületamine;
- 2 korral ei täidetud lennujuhi korraldust;
- 3 korral katkestati start hoiatussüsteemi käivitumisel (klapid ei olnud stardiasendis);
- 1 korral stardi katkestamine kiirusenäitaja rikke tõttu;

- 1 korral rehvi purunemine maandumisel pidurdusautomaatika rikke tõttu
- 2 korral alanes õhurõhk lennuki kabiinis ja oli vaja vähendada lennukõrgust;
- 2 korral ületati lubatud kõrgust 400-600 jalga;
- 2 korral oli generaatoririke, pöördui tagasi stardilennuväljale;
- 2 korral pöördui tagasi suitsu tõttu reisijatesalongis;
- 1 korral kokkupõrge linnuparvega, mis põhjustas kahjustusi lennukile;
- intsidentide põhjusteks olid veel rikked elektrisüsteemides, probleemid maandumisklappide sisse- ja väljalaskel, lennukivälja raadionavigatsiooni seadmete ebastabiilne töö, klaasi pragunemine, lennuki kompuutri rike ja sellest tulenevad tagasipöördumised ning korduvlähenedused, kahepoolse raadioside protseduuride eiramine, rehvide rõhu alanemine ruleerimisel .

3.Lennuohutus eralennunduses ja mittetulunduslikus lennutegevuses.

Lennuametisse on esitatud era- ja mittetulundusliku lennutegevuse kohta 14 ettekannet. Nendest 3 olid intsidendid, kus kõigil kordadel oli tegemist Eesti eralenduritega (siia hulka ei kuulu Valga juhtum):

- hädamaandumine mootori seiskumise tõttu;
- maandumine õhust valitud platsile mootori ebastabiilse töötamise tõttu (kütusefilter umbes);
- Lennuliiklusteeninduse AS pretensioonid transponderi halva töötamise kohta. Ettekandeid oli 1, suulisi kaebusi tehti korduvalt;

Teadmiseks mittetulundusliku lennutegevusega tegelejatele, kelle lennuki(te) käitajaks on märgitud juriidiline isik, et mittetulunduslik lennutegevus peab olema registreeritud Lennuametis vastavalt Majandus- ja kommunikatsiooniministri 8. juuni 2005. a. määrusele nr 65 „Mittetulundusliku lennutegevuse registreerimise tingimused, registreerimistunnistuse väljaandmise, selle kehtivuse peatamise ja kehtetuks tunnistamise kord ning nõuded lennutegevuse käsiraamatu sisule“.

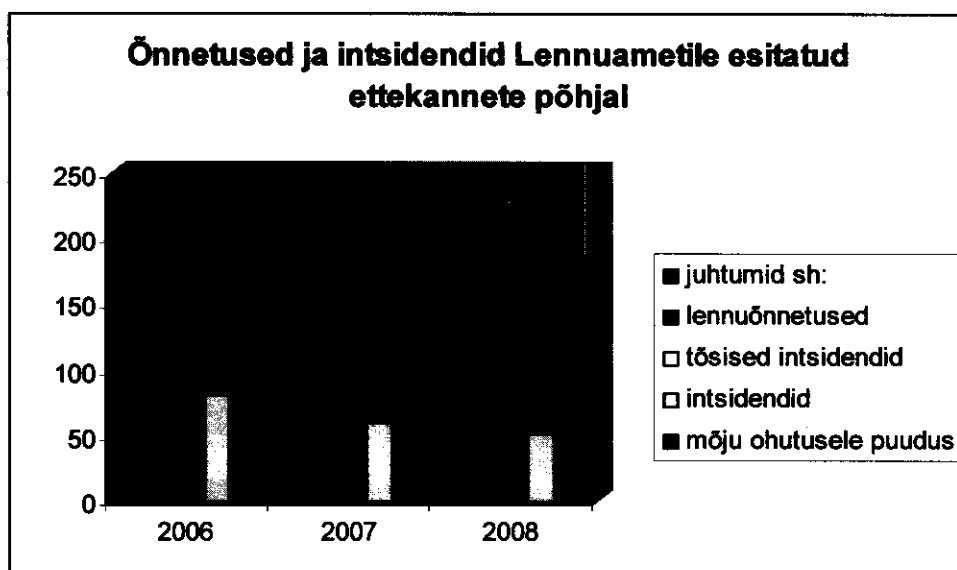
4. Maapealne ohutus.

Septembris – oktoobris esitati Lennuametile ettekanded kolmest juhtumist, kus Tallinna lennukivälja perroomil liikuvad autod ei järginud lennukiväljal kehtivaid kiirusepiiranguid (kuni 30 km/h), vaid arendasid märkimisväärselt suuremaid kiirusi.

Esines lennukite mõlkimisi tankimisel, toidu laadimisel lennukisse, pagasikärudega manööverdumisel ehk juhtumid, kus lennukid said viga teenindamisel maapeal.

5. Võrdlev statistika

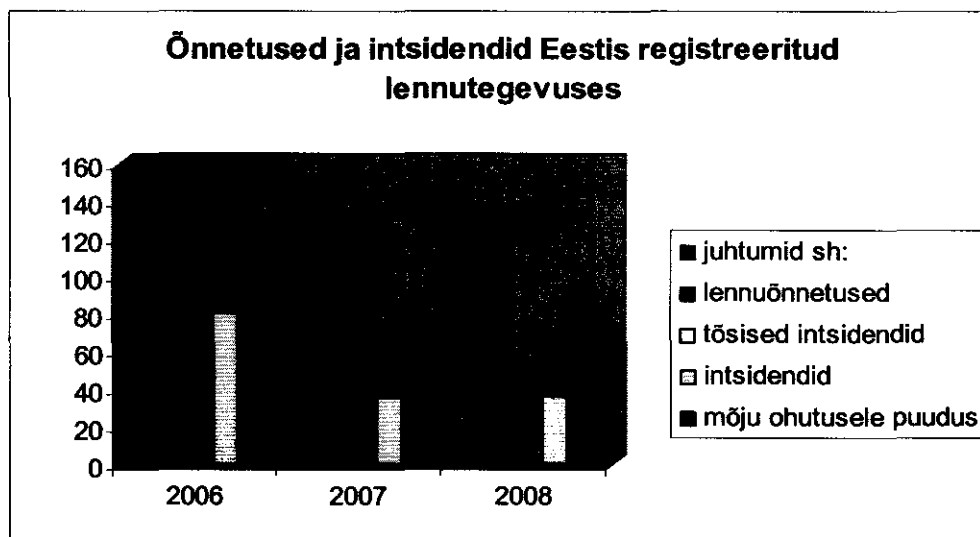
	2007a.	2008a.
Juhtumeid:	195	208
Lennuõnnetusi:	3	2
Äriline lennutegevus:	0	0
Mitteäriline lennutegevus:	3	1
Registreerimata lennutegevus:	0	1
Maapealne lennundusega seotud	0	1
Tõsiseid intsidente:	2	0
Äriline lennutegevus:	2	0
Mitteäriline lennutegevus:	0	0
Intsidente:	60	51
Kokkupõrkeid lindudega:	19	32

Eestis registreeritud lennutegevus:

2007a. 2008a.

Juhtumeid:	113	119
Lennuõnnetusi:	2	1
Äriline lennutegevus:	0	0
Mitteäriline lennutegevus:	2	0
Registreerimata lennutegevus:	0	1
Tõsisid intsidente:	1	0
Äriline lennutegevus:	1	0
Intsidente:	35	36

6. Kokkuvõte

Lennujuhtumite ja intsidentide kohta esitatud ettekannetest lähtub, et olulise osa intsidentide ja juhtumite põhjuseks on nn inimlik faktor, so hooletus, tähelepanematus ja protseduuriireeglite mittejärgimine.

Igal eraldi juhul püütakse välja selgitada juhtunu põhjused ja koostöös käitajaga leida meetmed, kuidas ennetada intsidente ja õnnetusi. Tagasiside Lennuameti ja käitaja vahel toimub intsidentide uurimisel, seminaridel ja otseste kontaktidega igapäevase töö käigus.

Reisijatele ja nende tervisele 2008 a jooksul kahju ei tekitatud.

Jaanus Ojamets

Lennuameti lennutegevuse osakonna juhataja kt